

(Политика, 17.01.2009)

„Господине председниче, зашто ви, ваша породица и ваши пријатељи једноставно не седнете у авион, одете из земље и тако решите све наше проблеме?“ Ово питање је председнику Украјине директно поставио један украјински колега на недавној конференцији за новинаре у Кијеву. Виктор Јушченко је релативно мирно одговорио: „Па, немојте тако радикално, господине.“ Виктора Јушченка по неким анкетама данас подржава око три одсто јавности Украјине. И зато је председник преко Интернета отказао изборе које је нешто раније сам заказао.

Кад сам пре двадесетак дана шетао Кијевом једна зграда одмах ми је запала за око — личила је на Универзитет „Ломоносов“. Председничка палата у којој ради око 1.200 људи. Заправо, паралелна влада. И зграда парламента је велика, али није тако висока. Злобници који не воле народне представнике кажу да место у парламенту Украјине кошта око пет милиона евра. Исти додају да је то мала цена, јер је зарада за годину дана око 50 милиона евра. Но, како је производња челика свуда у свету сада у кризи, а челик је један од стратешких производа украјинског извоза, то је привредној и политичкој елити Украјине преостао још само гас. А гас је највећим делом стизао из мајчице Русије. Која је закључила да више не жели да буде мајчица када је већ у Кијеву третирана као маћеха. Јер званични Кијев жели своју посебну украјинску православну цркву, форсира украјински језик на рачун руског, у Кијеву је сада само једна школа на руском језику, а проблем је и са гледањем руског телевизијског програма.

„Украјина мора у НАТО“, узвикнуо је пре неколико месеци управо досадашњи председник САД Џорџ Буш. Један део Европе то је одмах, на самиту НАТО-а у Букурешту, здушно подржао, други део Европе био је врло скептичан. Ови први сада се смрзавају, ови други још имају какве-такве залихе гаса. Нешто нисам чуо да овима првима Америка планира да испоручи или купи гас.

Но, да буде јасно, Украјина, као и свака друга земља, има право да се придружи сваком савезу којем жели. Међутим, понекад политичка елита има тенденцију да буде

ирационална, чак и суицидна. Јер, очито је да Украјина не може добијати гас из Русије по цени испод тржишне, по цени која је резервисана за руску интересну сферу, или за пријатеље, односно назовимо то како год хоћемо, а да истовремено Кијев жури у НАТО, иако је свестан да се то у Москви доживљава као нешто што није пријатељски потез према Русији. Другим речима, „кога мораш молити, не смеш га љутити“.

Пронатовску фракцију у Украјини данас чине људи који много не верују ни у украјинску државност нити имају визију о њој, који опет не желе да се надмећу са робусном, па и често грубом Русијом, а који би хтели да своју државу контролишу уз помоћ војног и политичког савеза са Вашингтоном. У Украјини је на сцени врло озбиљан геополитички сукоб између Русије и неких земаља НАТО-а. Украјину у важно геостратешко питање није претворила Москва него Америка, која одбија да прекине са хладноратовском политиком опкољавања Русије настојањем да за себе придобије све бивше совјетске републике. Коришћењем усавршених техника „постмодерног државног удара“ иде се на инсталирање америчких вазала у предворју Москве, што је чин империјалне ароганције и глупе заслепљености. То је играње ватром, јер Украјина је као земља подељена у географском и културном погледу, што је рецепт за грађански рат. Буђење успаваног духа синдрома подељене нације? Још једна Југославија? Врло могуће, мада у блажој варијанти.

Већина Европљана и Американаца једноставно и не размишља о озбиљним последицама евентуалног пријема Украјине у НАТО. Јер тада би нови вештачки „лук нестабилности“ дуж руско-украјинске границе обновио апсурдну верзију старог блоковског ривалства, одбацујући саму идеју о заједници великих нација које одговарају на нове изазове, укључујући и радикални исламски тероризам.

„Украјина не жели да постане тампон-зона због тога што љубав са две стране може да нас угуши“, изјавио је још пре 11 година тадашњи председник Леонид Кучма и додао: „Украјина исто тако не жели да буде мост, јер он може да се сруши ако по њему иде превише људи.“ После тога је Украјина запала у ситуацију да сви имају власт и да је нико нема. Односно, да је имају највише они који су најближе цевима са гасом. Све док он иде.

Већ трећи пут у последњем месецу Европа се бакће с дилемом ко је и где заврнуо гас. Као да је реч само о гасу. Украјинци никако да схвате лекцију: онај ко жели да буде европски узоран ђак, не сме да забушава. За Русе та лекција и није толико важна, они не журе у ЕУ. Али ни потпуно потискивање руског медведа у северну пећину никада у историји није успело.

Као да је реч само о гасу

Пише: Мирослав Лазански
субота, 17 јануар 2009 22:07

Из свега овога Украјина може да претрпи много веће штете него Русија, губећи партнера који није увек био слadak, али који никада није заиста играо против Кијева.